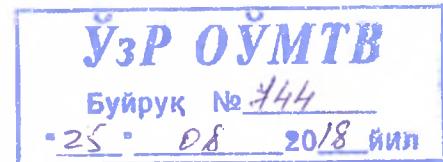

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича)
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат шарқшунослик институти
- Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўкув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» овчум даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш хуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

	бет
Т/р	бет
1. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи ...</i>	4
1.1. Кўлланиш соҳаси	4
1.2. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи</i>	4
2. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар</i>	6
2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	6
2.2. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари</i>	6
3. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фандастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар</i>	8
3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2. <i>5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми</i>	11

1. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлик ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) хамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидағи расмий хужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даражаси)и 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даражаси)

Ўқув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўқув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича)** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлгандা малака талаб асосида ўқув режа ва фан дастурларини амалга ошириш хукуқига эга деб хисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини хисобга олган холда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор-ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкувтарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш хукуқига эга бўлганabituriyentlar ва бошка манфаатдорлар.

1.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши – гуманитар соҳадаги йўналиш бўлиб, умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-

хунар таълими муассасаларида мутахассисликка оид фанларни ўқитиши; Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий тадқиқот институтларида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш; қўлёзма фондлари, архив ва бошқаларда мумтоз меросни ўрганиши; адабий матншунослик ва манбашинослик ҳамда оригинал манба ва матнларга асосида мумтоз адабиёт намуналарининг танқидий матнларини яратиши; умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг ташкилотлари, оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, умумий ўрта, ўрта маҳсус касбий таълимнинг давлат ва нодавлат муассасаларида ихтинослиги билан боғлиқ комплекс масалаларни ечиш кабиларни қамраб олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар билим доираси ва касбий фаолиятларининг объектлари:

– асосий ўрганилаётган тилнинг назарий ва амалий асослари ва лугат бойлиги, мазкур тилда илмий ва бадиий адабиётларни ўқиш ва оғзаки нутқ малакасини ортириш; тилшуносликнинг назарий масалалари; ўрганилаётган асосий адабиёт, унинг тарихи, назарий масалалари; адабий алоқалар, адабиётшунослик; тил тарихи, ёзма ёдгорликлар тили; матн таржимаси ва талқини; ўрганилаётган тил ва адабиёт методикаси, дарс бериш маҳорати, нутқ маданияти тамоиллари кабилардан иборат.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

- умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида мутахассисликка оид фанлар ҳамда ўрганилган шарқ ва гарб тилларидан дарс бериши;
- таълим тизимида кабинет мудири, методист, лаборант ва унга менглаштирилган лавозимларда иши;
- ижтимоий-гуманитар йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб иши;
- давлат ташкилотлари ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотларда ўрганилган шарқ ва гарб тилларидан таржимонлик қилиши;
- архивларда, ахборот-ресурс марказларида, нашриётларда, оммавий-ахборот муассасаларида мухаррир, мусахҳих бўлиб иши;
- қўлёзма фондлари, турли тадбиркорлик субъектлари, нодавлат, потижорат ва жамоат ташкилотлари ҳамда бошқа муассасаларда фаолият олиб бориши;
- маҳаллий ўз-ўзини бошқарии органлари, жойлардаги маънавият ва маърифат марказлари ҳамда мактабгача тарбия муассасаларида иши;

1.2.3. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий-тадқиқот;
- маънавий ва маърифий;
- ташкилий-бошқарув;
- педагогик (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида)
- таржимонлик;
- консалтинг хизмати ва шу кабиларни ўз ичига олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришилар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши битирувчилари тегишли равишда умумий ўрта, ўрта маҳсус ва касб-ҳунар таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган умумкасбий ва ихтисослик фанларни ўқитиши имкониятига эга бўлади.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишилари бўйича)

5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича)

5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича)

5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик магистратура мутахассисликлари бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўкишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёкарап билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши;
- гуманитар, табиий ва илмий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;
- табиат ва жамиятда кечеётган жараён ва ҳодисалар ҳакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳакидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиш;
- инсоннинг бошка инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиш;
- ахборот йигиши, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида иглаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш укув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил иглашга;
- тегишли бакалавриат йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Бакалавр:

- тил ва адабиёт фанларини ўқитиша намунавий инновацион-технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш;
- ўкув фанларини ўқитиши методикасини эгаллаш;
- электрон ўқитиши усулларини эгаллаш;
- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, ҳали оммалашиб улгурмаган ўкув машгулотларини ўтказиш;
- ўқитилаётган фанлар бўйича ўкув машгулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш;
- ўқитилаётган фан бўйича ўкув машгулотларини ўтказиш учун ўқитишнинг дидактик воситаларидан фойдаланиш;
- мустақил таълим ва илмий-ижодий изланиш натижасида ўқитилаётган фан бўйича педагогик фаолиятни мунтазам такомиллаштириб бориш;
- шарқ филологияси, ўтмишда яшаб ўтган улуг ижодкорлар фаолияти, тилшунослик ва адабиётшуносликнинг фан сифатида шаклланиши, ушбу соҳадаги турли мактаблар, олимларнинг концепция ва илмий ёндашувларини билиш;
- шарқ адабиёти тарихи, тарихий тилшунослик, ёзма адабий тиллар тарихи, қадимги ёзма ёдгорликлар, тил фанлари, адабиётнинг долзарб масалаларини илғай олиш ва ўкувчиларга етказа билиш;
- анъанавий ва янгича методлар, илгор педагогик технологияларни ихтисослика мос фанларни ўқитиши чоғида танлай олиш, ўз фанида метод ва технологияларни ижодий қўллай олиш, фактларни таҳлил қилиш, умумлаштириш ва шу асосда хулоса чиқара олиш;
- ўқитишнинг илмий асосларини таҳлил қила бориш, методик бирлашмаларда умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими мазмунида фаннинг ўрнини белгилай олиш ва унинг илмий муаммолари бўйича педагогик ўқишлоарда маъruzalar қилиш, мактаб, академик лицей ва касб-хунар коллежларида дифференциал таълимни йўлга қўя олиш, ўкув жараёни билан boglik барча ҳужжатларни юритиш;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига зга бўлиш;
- ахборотларни тўғри ифода этиш асосида мафкуравий иммунитетни шакллантириш;

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- филология соҳасида илмий тадқиқот институтларида кичик илмий ходим, тадқиқотчи-изланувчи сифатида намунавий усуллар ва бошқалар бўйича экспериментлар ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш;
- илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича илмий обзорлар яратиш, рефератлар ва библиографиялар тузиш;
- илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzachi, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш;
- илмий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш;
- интернет тармоғида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган холда қидириш ва топиш;
- илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида касбий фаолият масалаларини ечиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Маънавий-маърифий фаолиятида:

– маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиш, уни ташкиллаштириш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий истиқлол гоясини сингдириш;

– ўқувчиларда мағкуравий ва ахборот хуружлариға қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиш;

– глобаллашув шароитида кечәттган жараёнларда ёзма маънавий мероснинг ўрни ва таъсири ҳакида тушунтириш ишларини олиб бориш;

– маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сұхбат ўтказиш;

– миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида умуминсоний қадриятлар, меҳр-муруват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

– мумтоз меросни ўрганиш ва оммалаштиришига оид турли тадбир, анжуман ва маърифий сұхбатларни ташкиллаштириш ва бошқариш;

– АРМда ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлик бўлган жараёнлар мониторинги ҳамда сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиши;

– атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиши;

– ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиши;

– атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

– жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиши ва бошқариш;

– фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

– бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Педагогик фаолиятида (умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимида):

– умумий ўрта, ўрта маҳсус касб-хунар таълим тизимининг таълим муассасаларида тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари ҳамда ўрганилган шарқ ва ғарб тилларидан замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, назарий ҳамда амалий машгулотларни ўтказиш;

– ўқув жараёнини ташкил этиши ва ўтказилишига кўмаклашиш, тадқиқотларда иштирок этиши, маълумотларни тўплаш, умумлаштириш ва таҳлил этиши;

– ўқитилаётган фанлар бўйича дарс машгулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни шакллантириш, тузиш ва уларни тадбиқ этиши;

– мустақил таълим ва ижодий қидирив натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги методлар, воситалар ва шакллар жабҳаларида ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш **қобилиятларига эга бўлиши лозим**.

Таржимонлик фаолиятида:

– давлат ташкилотлари ва давлатга қарашли бўлмаган хусусий ташкилотларда ўрганилган чет тиллардан таржимонлик қилиш, иш қоғозлари билан ишлаш **қобилиятига эга бўлиши керак**.

Консалтинг хизмати фаолиятида:

– йўналишига мос мавзулардаги лойиҳалар, манбалар, адабиётлар, электрон видео ва аудио маҳсулотларни экспертиза қилиш;

– ихтиносликка мос соҳалар бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

3. 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

гуманитар ва табиий-илмий;
умумкасбий;
ихтисослик;
қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир каторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши керак.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат атtestацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўқув режаларида гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усусларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳакида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал фанларни чукур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

адабиётшуносликнинг таркибий қисмлари, адабиётшуносликнинг мактаб ва йўналишлари, шарқ мумтоз адабиётининг жаҳон адабиётидаги ўрни ва унинг башарият тараққиётидаги улуши тўғрисида тасаввурга эга бўлиши;

тилшунослик фанининг ўрганиш соҳаси, грамматик категорияларнинг назарий талқинини билиши; тилшуносликнинг социолингвистика, психолингвистика, ареал тилшунослик, математик лингвистика, лингвокультурология сингари йўналишлари, тилдаги универсалия ҳодисалари тўғрисида назарий билимларга эга бўлиши; тилшуносликнинг илмий-тадқиқот методлари, тилларни синхрон ва диахрон жараёнларда ўрганиш масалаларини билиши лозим.

Умумкасбий фанлар блоки:

таълим йўналиши ихтисослик фанларни ўрганиш ва чукур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва укувларни шакллантириши;

таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиши истиқболлари ҳакида тасаввур ҳосил қилиши;

талабаларнинг асосий ўрганилаётган шарқ тилини ўзлаштириш даражаси “A1 бошланғич” босқичидан бошлаб “B2 тилни мустаҳкам эгаллаш ва эркин мулокот

қила олиш” босқичигача бўлган кўникмалар доирасидаги билимларни қамраб олишга қаратилиши;

асосий ўрганилаётган тилнинг ёзма, адабий ва оғзаки шаклларини; тилнинг илмий тавсифи, ёзув, график хусусиятлари, орфографияси, пунктуацияси, лексик-грамматик хусусиятлари, сўз ясалиши ва унинг тузилиши, бошқа тиллардан сўз ўзлашириш конуниятлари; содда ва қўшма гаплар, сўз бирикмалари, лексика ва ёзма нутқ, диалектик лексиканинг асосий хусусиятлари; илмий атамалар тизими, лингвистика ва адабиётшуносликка тегишли тушунчаларни билиши;

асосий ўрганилаётган тилдаги адабий матнларни ўқитиш олиб борилаётган тилга таржима қила олиши; чет эллик мутахассислар билан муайян соҳада ва умумий масалаларда тўлақонли жонли мулоқот олиб бориши; ҳар турли ва мураккаб матнларни ўқитиш олиб борилаётган тилдан асосий ўрганилаётган тилнинг ҳозирги адабий шаклига ёзма таржима қила олиши;

асосий ўрганилаётган тилдан ўқитиш олиб борилаётган тилга сухбат, нутқ ва маъruzаларни оғзаки изчил ва синхрон таржима қила олиши; асосий ўрганилаётган тил ва ўқитиш олиб борилаётган тилдаги маълумотларни кўллаб аннотация, реферат, маълумотлар тўплаши ва тузиши;

ўзбек тилининг тарихий илдизлари, ўзбек адабий тили тарихининг тараккиёт даврларини; туркий ёзма ёдгорликлар тилининг фонетик белгилари, лугат таркиби, морфологик ва мухим синтактик хусусиятларини билиши;

адабий тилнинг моҳияти, унинг шаклланиши ва тараққиёти, адабий тилнинг меъёрлари тарихий категория эканлиги ва унинг даврлар ўзгариши билан ўзгариб туриши хақида тасаввурга эга бўлиши;

туркий тил тарихида ёзилган матнларни ўқиши, тушуниш ва таҳлил қила олиши, ёзма ёдгорликларни услубий жиҳатдан фарқлай билиши; тил тарихида яратилган бадий асарларни ўқиб, сўз маъноларини изоҳлай олиши, ундаги турли тилларга тегишли катламларни фарқлаб беришни билиши;

бадий матнларда қўлланган тил бирликлари, сўз ва жумлаларни лингвистик жиҳатдан таҳлил қила олиш кўникмаларига эга бўлиши;

ёзувлар тарихи, туркий халқларнинг ёзув маданияти, туркий тиллар тарихида матн тузиш анъанасининг юзага келиши ва тарихий тараккиёти хақида билиши; туркий халқлар қўллаган кўхна ёзувлар, уларнинг график ва фонологик асослари тўғрисида тасаввурга эга бўлиши; эски ёзувларда битилган матнни ўқий олиши ва уни таржима қилиб, грамматик таҳлил қила олиши;

ўзбек мумтоз адабиётини пухта эгаллаган бўлиши, қадимги оғзаки адабиёт намуналари, туркий ёзма адабиётининг шаклланиши ва тарихий тараккиётини яхши билиши;

классик адабиёт ва унинг намояндалари ижодини ўрганишда тарихийлик принципи ва методларни, адабиётшунослик тарихи, унинг назарий масалаларини билиши;

араб ва форс адабиётлари тарихи, уларнинг классик даври, араб ва форс адабиётлари тарихида чуқур из қолдирган улуг ижодкорлар, уларнинг адабий меросини билиши;

ўрта асрларда Марказий Осиёда араб ва форс тилларида яратилган ёзма мерос, уларнинг гоявий ва бадий хусусиятлари, араб ва форс мумтоз адабиётлари намуналарининг жанр хусусиятлари; араб ва форс мумтоз адабиётларининг жаҳон адабиёти тарихида тутган ўрни тўғрисида тасаввурга эга бўлиши;

адабий турлар, жанрлар, бадий-тасвирий воситаларни адабий асарнинг бадийлигини таъминлашдаги ўрни ва аҳамияти, ўрта асрлар адабиёти намуналарининг тур ва жанрларини билиши керак.

Ихтисослик фанлар блоки:

шарқ халқлари мумтоз адабиёт намояндалари ёзма меросини пухта билиши, уларнинг асарларини жанр ва гоявий-бадий хусусиятларига кўра таҳлил эта олиши;

шарқ мумтоз асарларни манбашунослик жиҳатидан ўрганиш, мумтоз адабиет дастурларининг сафарбарлиги ва мослашувчан бўлишини таъминлаши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тўғри танлай олиш, касбий нуқтаи назарнинг барқарорлигини таъминлаши лозим.

Тайлөв фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда тайлөв фанларининг тарқиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгашин томонидан белгиланади.

3.2. 5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми хафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўкиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми хафтасига 30 соатгacha қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқув даврининг норматив мурддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

назарий ва амалий таълим -	59,8%;
аттестация -	8,8%;
таътил -	17,6%;
малакавий амалиёт -	10,8%;
битириув малакавий иши -	2,9%.

Назарий таълим ҳажми фанлар блоклари бўйича қўйидагича тақсимланади:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар	25,2%;
умумкасбий фанлар	49,3%;
ихтиосослик фанлар	19,5%;
қўшимча фанлар	6,0%.

Илова

**5120100 –Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) йўналиши бўйича
таълим дастурининг тузилиши**

T/p	Ўқув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1662
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	184
1.06	Хорижий тил	880
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Тил таълимида АКТ	122
2.00	Умумкасбий фанлар	3246
2.01	Матншунослик ва манбашунослик асослари	124
2.02	Асосий шарқ тили	2126
2.03	Эски ўзбек тили	440
2.04	Ўзбек мумтоз адабиёти	256
2.05	Тилшунослик	98
2.06	Адабиётшунослик	98
2.07	<i>Таплов фанлари</i>	104
3.00	Ихтинослик фанлари	1284
3.01	Араб ва форс бадиий матнларининг лингвистик тахлили	72
3.02	Тарихий лексикография	62
3.03	Араб ва форс мумтоз адабиёти	246
3.04	Навоийшунослик	144
3.05	Тил ва адабиёт ўқитиш методикаси	124
3.06	Нутқ маданияти	62
3.07	Илмий иш асослари (аннотация, рефератлаш, интерпретация)	62
3.08	<i>Таплов фанлари</i>	512
4.00	Қўшимча фанлар	396
	Жами	6588
	Малакавий амалиёт	1188
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	972
	Жами	2484
	ҲАММАСИ	9072

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гурӯҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият жабхаси, бакалавриатнинг асосий ўқув режа ва фан дастури (бакалавриат дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, ўзбек мумтоз адабиёти, араб ва форс мумтоз адабиётлари; туркий тил тарихи, классик матнлар тили, араб тили, форс тили, қадимги туркий ёзувлар, туркий битиглар, тилнинг фонетик тизими, ёзув ва товуш муносабатлари; фонетик ҳодисалар; орфоэпия; орфография; имло хусусиятлари, пунктуация; транскрипция, транслитерация; тилнинг лугат таркиби, ўз ва ўзлашган қатлам; сўз ва унинг маъноси; тилда кўп маънолилик ҳодисаси, полисемантизм; сўз маъносининг торайиши ва кенгайиши; метафора, метонимия, синекдоха, вазифадошлиқ; синонимия, омонимия, антонимия ҳодисалари; морфемика, тилнинг морфологик қурилиши; сўз ясалиши; сўз туркumlари; грамматик категориялар; тилнинг синтактик қурилиши; сўз бирикмаси, эркин ва турғун сўз бирикмалари, фразеологизм, синтагмалар; гап қурилиши, гап бўлаклари; гап турлари, содда ва қўшма гаплар; кўчирма ва ўзлаштирма гаплар; тўлиқ ва тўлиқсиз гаплар; стилистика, оғзаки ва ёзма нутқ; функционал услублар; нутқ маданияти; ёзма ва оғзаки нутқ; сўз бойлиги; публицистика, бадиий адабиёт, поэтика; шеър семантикаси, матн таржимаси, матн талкини; расмий ҳужжатлар услуби; бадиий услуб; бадиий асар; адабий тур ва жанрлар; кофия, радиф, вазн, бадиий санъатлар; адабий жараён; миллий адабиёт, ижодкор индивидуаллиги, адабий-ижодий новаторлик; адабий оқимлар; адабий матн; адабиётининг қадимий намуналари; адабиёт тарихи; адабиёт тарихини даврлаштириш; адабиёт намояндадари; тарихий-адабий асар; матншунослик, адабий манбашунослик.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда
кадрлар истеъмолчилиари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат шарқшунослик институти

Ректор А.Манионов

2018 йил «6» август

М.ў.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти

Директор Б.Абдухалимов

2018 йил «6» август

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
хузуридаги

Олий ва ўрта махсус, касб-хунар
таддимиётни
ривожлантириш маркази

Директор Б.А.Рахимов

2018 йил «6» август

М.ў.

Ўзбекистон Миллий
университети
Ректор А.Марахимов

2018 йил «10» август

М.ў.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети

Ректор

Ғ. Рахимов

2018 йил «6» август

М.ў.

Республика Таълим маркази

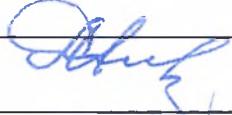
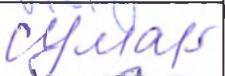
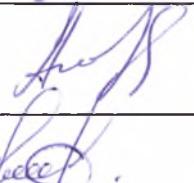
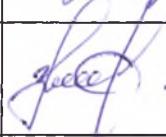
Директор М.Эсанов

2018 йил «10» август

М.ў.

**5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллари бўйича) таълим
йўналиши бўйича малака талаблари ва ўкув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гурух таркиби**

T/P	Ишчи гурух раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	Маннонов Абдураҳим Муталович	Раис. ТДШИ ректори, ф.ф.д., профессор	
Аъзолари:			
2	Абдуллаев Нодир Абдулҳаевич	ТДШИ Ўкув ишлари бўйича проректор сиёс.ф.н.	
3	Умарова Саодат Махкамова	ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги	
4	Омонов Кудратулла Шарипович	ТДШИ Шарқ филологияси факультети декани, ф.ф.д., доцент	
5	Содиков Қосимжон Позилович	ТДШИ “Мумтоз филология” кафедраси профессори, ф.ф.д.	
6	Алимухамедов Рихситилла Абдурашидович	ТДШИ “Мумтоз филология” кафедраси мудири, ф.ф.д.	
7	Жўрабоев Отабек Рустамбек ўғли	ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи катта илмий ходими, ф.ф.н.	
8	Одилов Ёрқинжон Рахмоналиевич	ЎзР ФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институти “Ўзбек тили тарихи ва диалектология” бўлими мудири, ф.ф.д.	

Ректор

М.ў.

Ўкув ишлари бўйича
проректор

Декан

А.Маннонов

Н.Абдуллаев

К.Омонов

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг Филология ва тилларни ўқитиш
 (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларишининг таълим
 йўналини битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институти учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши		Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси Абу Райхон Беруний номидаги Шарқшунослик институтининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талабалари (касбий компетентлик талаблари)
шифри	Номи		
1.	5120100	Филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз тиллар бўйича)	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гуманитар соҳада илмий текшириш институтларида кичик илмий ходим, тадқиқотчи изланувчи сифатида намунавий усуллар ва бошкalar бўйича экспериментлар ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш; – илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиши; – ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича илмий обзорлар яратиш, рефератлар ва библиографиялар тузиш; – илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzachi, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиши; – илмий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш; – интернет тармогида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар ҳакидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда кидириш ва топиш; – илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида касбий фаолият масалаларини ечиш; – илмий манбаларга асосланган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш; – мумтоз меросни ўрганиш ва оммалаштиришга оид турли тадбир, анжуман ва маърифий сухбатларни ташкиллаштириш ва бошқариш; – АРМда ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнлар мониторинги ҳамда сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиши; – ахборот технологияларидан фойдалangan ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиши; – жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиши ва бошқариш; – фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиши; – бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академияси
 Абу Райхон Беруний номидаги
 Шарқшунослик институти директори

Б. Абдухалимов

Тошкент давлат шарқшунослик институти академик лицейининг Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	ТошДШИ академик лицейи учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши		ТошДШИ академик лицейининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талабалари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5120100	Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича)	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> – умумий ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўкув фанлари бўйича назарий, амалий ва семинар машғулотларини ўтказиш; – мустақил таълим ва ижодий қидирик натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усуслар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориш; – илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzachi, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш; – интернет тармоғида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуклар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш; – ўқитишининг илмий асосларини таҳдил қила бориш, методик бирлашмаларда умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими мазмунида фаннинг ўрнини белгилай олиш ва унинг илмий муаммолари бўйича педагогик ўқишлиарда маърузалар қилиш, мактаб, академик лицей ва касб-хунар коллежларида дифференциал таълимни йўлга қўя олиш, ўкув жараёни билан боғлиқ барча ҳужжатларни юритиши; – гуманитар соҳа фанларини ўқитишида намунавий инновацион-технологик жараёнларни ишлаб чиқиш ва уларни қўллаш; – ўкув фанларини ўқитиши методикасини эгаллаш; – электрон ўқитиши усусларини эгаллаш; – замонавий аҳборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб, ҳали оммалашиб улгурмаган ўкув машғулотларини ўтказиш; – ўқитилаётган фанлар бўйича ўкув машғулотларини ўтказиш учун зарур бўлган ўкув-методик ҳужжатларни тузиш, тайёрлаш ва расмийлаштириш; – ўқитилаётган фан бўйича ўкув машғулотларини ўтказиш учун ўқитишининг дидактик ҳамда техник воситаларидан фойдаланиш.

Тошкент давлат шарқшунослик институти академик лицейи директори

X. Султонов

ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши учун янги яратилган малака талабларига киритиладиган қадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари

т/р	ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейи учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши		ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талабалари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1.	5120100	Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича)	<p>Битирувчи қўйидаги касбий компетенция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> – гуманитар соҳада илмий текшириш институтларида кичик илмий ходим, тадқикотчи-изланувчи сифатида намунавий усуллар ва бошқалар бўйича экспериментлар ўтказиш ва уларнинг натижаларига ишлов бериш; – илмий ҳисоботлар ва тушунтириш хатларини ишлаб чиқиш; – ўтказилаётган тадқикотлар бўйича илмий обзорлар яратиш, рефератлар ва библиографиялар тузиш; – илмий семинарлар, илмий конференциялар ишида маъruzachi, муҳокамаларда қатнашувчи ва референт сифатида иштирок этиш; – илмий ва соҳага оид журналларга мақола ва тақризлар тайёрлаш; – интернет тармоғида янги илмий, адабий ва лисоний янгиликлар, янги педагогик технологиялар ва эксплуатацион ютуқлар ҳакидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш; – илмий-тадқиқот ва ишлаб чиқариш жамоаси таркибида касбий фаолият масалаларини ечиш; – илмий манбаларга асосланган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш; – мумтоз меросни ўрганиш ва оммалаштиришга оид турли тадбир, анжуман ва маърифий сухбатларни ташкиллаштириш ва бошқариш; – АРМда ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган жараёнлар мониторинги ҳамда сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш; – ахборот технологияларидан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш; – жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш; – фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри карор қабул қилиш; – бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш.

ЎзР ФА Алишер Навоий номидаги Адабиёт музейининг директори

Ж. Эшонкулов

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида ва ҳар бир таянч ОТМ учун Хукумат томонидан чиқарилган Фармон ва қарорлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғи асосида Тошкент давлат шарқшунослик институтида ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг турдош ОТМлари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08 2018 й

Қатнишдилар:

ТДШИ дан: А.М.Маннонов – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори, С.М.Умарова – ТДШИ Ўкув-услубий бўлим бошлиги, Қ.Омонов – Шарқ филологияси факультети декани, Ч.Хусанов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва сиёсати факультети декани; И.Бекмуратов – Тарих ва фалсафа факультети декани; С.Хошимова – Хитойшунослик факультети декани; Р.Алимухамедов – Мумтоз филология кафедраси мудири, Р.Р.Алимова – МОХТМ кафедраси мудири, Т.С.Расулов – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.А.Пўлатова – Шарқ фалсафаси ва маданияти кафедраси мудири, У.У.Мухибова – Жанубий Осиё тиллари кафедраси мудири, Н.Э.Каримова – Хитой сиёсати, тарихи ва иқтисодиёти кафедраси мудири, Д.Сайфуллаев – Жаҳон сиёсати ва халқаро муносабатлар кафедраси мудири, Ш.Усмонова - Таржимашунослик кафедраси мудири.
Шунингдек, ЎзМУ, ЖИДУ, ТИУ, ЎзДЖТУдан таклиф этилган етакчи профессор-ўқитувчилар, кафедра мудирлари.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти ижодий ишчи гурухлари томонидан тайёрланган қўйидаги бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларни Малака талаблари ва ўкув режалари мухокамаси:

Таълим ўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиш (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Халқ Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассислари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);

- 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуллари (мамлакатлар бўйича);
 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташки сиёсат;
 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иктисадиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва мингтакалар бўйича);
 5A231101 – Ташки иктисадий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Сўзга чиқдилар: А.Манионов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисадиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида тузилган ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ, хорижий ОТМлар таржрибасини ўрганиш натижасида 10 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режалари ҳақида ахборот берди, уни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: Н.Абдуллаев – Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва ЎзМУ, ЎзДЖТУ, ТИУ, ЖИДУ ижодий ишчи гурӯҳлари аъзоларини жалб этган ҳолда амалдаги Малака талаблари замонавий таълим технологиялари, энг янги ахборот ва ўкув-услубий талаблар асосида таҳлил этилди, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизими синчковлик билан ўрганиб чиқилди. Мазкур таълим йўналишлари ва мутахассисликлари бўйича турдош этиб белгиланган ОТМларнинг тегишли кафедралари билан боғланилиб, улардан таклифлар олинди ва Малака талаблари ҳамда ўкув режалар лойиҳаси тайёрланди. Ўкув режалардаги бир катор фанлар янгиланди ва колган фанларнинг мазмуни тубдан ўзгартирилди. Ўкув режаларини ишлаб чиқилишида фанлар таркиби, уларнинг мазмуни, маъруза, амалий ва семинар машгулотларига ажратилган юкламалар ҳажми, фанларнинг семестрларда ўқитилиш кетма-кетлиги ҳамда малакавий амалиётларни ўтказиш муддатлари белгиланган меъёрларга мос шакллантирилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлиғича акс эттиради ва меъёр талабларига жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, ҳалиқ хўёклигинида замонавий инновацион технологиялар бўйича чуқур билим ҳамда амалий кўнинмаларни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг **ҚАРОР ҚИЛИДИ:**

Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансин.

1. 2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигида ташкил қилинган ишчи гурӯҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдикланиши учун Олий ва ўрта махсус, қасб-хунар таълим министри Ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис ранен, ТДШИ ректори,
 ф.ф.д., профессор

Котиба

А. Манионов

С. Умарова

Тошкент давлат шарқшунослик институти таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликлари бўйича малака талабарининг асосий
кадрлар истеъмолчилари билан

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

“10” 08 2018 й.

Биз куйида имзо қўювчилар – Тошкент давлат шарқшунослик институти ректори А.Маннонов, Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Мараҳимов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия университети ректори А.Абдуваҳитов, Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети ректори Г.Рахимов Тошкент давлат шарқшунослик институти томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари малака талаблари ва ўқув режалари билан танишиб, келишув хакида ушбу далолатномани туздик.

Малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга кабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ти ПҚ-3775-сонли қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириги ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-хуқукий ҳужжатлар, шунингдек, халқаро тажрибаларга асосланилган.

Мазкур малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар ҳам инобатга олинган.

Ишлаб чиқилган малака талаблари ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши максадга мувофик.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ректори

Ўзбекистон Миллий университети
ректори

Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатия
университети ректори

А. Абдуваҳитов

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари
университети ректори

Г. Рахимов

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти томонидан тузилған
5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича)
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари тўғрисида**

Республикамизда ота-боболардан қолган классик меросни ўрганишга катта эътибор қаратилмоқда. Бу соҳада мамлакатимизнинг олий ўкув юртларида ҳам жиддий ишлар олиб борилмоқда. Тошкент давлат Шарқшунослик институти шарқ мумтоз филологияси бўйича етук мутахассислар етиштирилаётган ана шундай таълим марказларидан биридир. Ҳозирда институтда мумтоз филология мутахассислиги бўйича магистратура фаолият кўрсатмоқда. Йўналишнинг бош мақсади шарқ классик манбаларини, биринчи галда, араб ёзувидағи ёзма меросни ўқиб ўрганувчи, манбалар устида филологик жиҳатдан илмий тадқиқот яратишга лаёқатли бўлган олий малакали филолог мутахассисларни етиштиришдан иборат. Ушбу таълим стандарти ана шу таълим йўналиши бўйича тузилган бўлиб, ҳозирги фан талабларини, фанни ўқитишда қўллаш мумкин бўлган таълимнинг илгор технологияларини, йўналишнинг муҳим қирраларини ўзида жамлайди.

Малака талаблари институтнинг айни соҳада узоқ йиллардан бери ишлаб келаётган мутахассислари томонидан тузилган. Малака талабларида умумкасбий ва ихтисослик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. Унда келтирилган фанлар республика таълим тизимида муҳим аҳамиятга эга, бу фанларнинг айримлари бошқа ўкув юртларида ўқитилмайди. “Матншунослик ва манбашунослик асослари”, “Араб тили”, “Форс тили”, “Эски ўзбек тили”, “Ўзбек мумтоз адабиёти”, “Араб ва форс бадиий матнларининг лингвистик таҳлили”, Тарихий лексикография”, “Араб ва форс мумтоз адабиёти”, “Навоийшунослик” фанлари шулар жумласидандир.

Малака талабларида берилган фанлар мутахассисни шакллантиришда катта роль ўйнайди, талабанинг фикр доирасини кенгайтиради. Ушбу фанлар бакалаврининг келгусида ушбу ихтисослик бўйича илмий тадқиқот олиб боришига мўлжалланган. Талаба шу фанларни чуқур ўзлаштиrsa, келгусида ундан яхши мутахассис чиқишига ишонаман.

Кафедрада тайёрланаётган ушбу мутахассислар келгусида халқ таълими соҳасида ҳам ишлаши мумкин. Фанлар ана шу соҳага ҳам йўналтирилган.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан тузилган 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида қўллаш мумкин.

Ю. Турсунов, ЎзРФА
Адабиёт музейининг етакчи илмий ходими,
филология фанлари номзоди

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан
тузилган 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар
бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари
тўғрисида**

Тошкент давлат Шарқшунослик институтида Шарқ мумтоз адабиёти манбашунослиги ва матншунослиги мутахассислиги бўйича магистратура фаолият кўрсатмоқда. Йўналишнинг бош мақсади шарқ қўлёзма манбалари, биринчи галда, араб ёзувидаги ёзма меросни ўқиб ўрганувчи, қўлёзма манбалар устида илмий тадқиқот яратишга лаёкатли бўлган олий малакали мутахассисларни етиштиришдан иборат. Тузилган малака талаблари ана шу мутахассислик учун энг керакли жиҳатларни қамраб олади. У ҳозирги фан талабларини, фанни ўқитишда қўллаш мумкин бўлган илфор педагогик технологияларни, йўналишнинг муҳим кирраларини ўзида акс эттирган.

Энг муҳими, мутахассислик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. “Матншунослик ва манбашунослик асослари”, “Араб тили”, “Форс тили”, “Эски ўзбек тили”, “Ўзбек мумтоз адабиёти”, “Араб ва форс бадиий матнларининг лингвистик таҳлили”, Тарихий лексикография”, “Араб ва форс мумтоз адабиёти”, “Навоийшунослик” фанлари шулар жумласидандир. Республиканинг бошқа олий ўқув юртларида бу йўналишда ишлар қилинганича йўқ.

Умумкасбий фанлар ҳамда ихтисослик фанлари, уларни ўқитишда бакалаврлар олдига қўйиладиган талаблар ҳар томонлама пухта ва аниқ шаклда ёритиб берилган. Малака талабларида педагогик фанлар ҳам берилган, ушбу фанлар ҳам йўналиш талабларига мосдир.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан тузилган 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари давлат таълим стандартига мос бўлиб, ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида қўллаш мумкин.

С. Файзиева, ЎзРФА Абу Райхон Беруний номидаги
Шарқшунослик институти катта илмий ходими,
филология фанлари номзоди.

Dr. R. Raebzoeva
Imzosini tasdiqlayman

**Тошкент давлат Шарқшунослик институти олимлари томонидан
тузилган 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар
бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари
тўғрисида**

Республикамизда ота-боболардан қолган классик меросни ўрганишга катта эътибор қаратилмоқда. Бу соҳада мамлакатимизнинг олий ўкув юртларида ҳам жиддий ишлар олиб борилмоқда. Тошкент давлат шарқшунослик институти шарқ мумтоз филологияси бўйича етук мутахассислар етиштирилаётган ана шундай таълим марказларидан биридир. Ҳозирда институтда 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишида мутахассислар етиштирилмоқда. Йўналишнинг бош мақсади шарқ классик манбаларини, биринчи галда, араб ёзувидаги ёзма меросни ўқиб ўрганувчи, манбалар устида филологик жиҳатдан илмий тадқиқот яратишга лаёқатли бўлган олий малакали филолог мутахассисларни етиштиришдан иборат. Ушбу таълим стандарти ана шу таълим йўналиши бўйича тузилган бўлиб, ҳозирги фан талабларини, фанни ўқитища қўллаш мумкин бўлган таълимнинг илғор технологияларини, йўналишнинг муҳим қирраларини ўзида жамлайди.

Малака талаблари институтнинг айни соҳада узоқ йиллардан бери ишлаб келаётган мутахассислари томонидан тузилган. Малака талабларида мутахассислик фанлари жуда ўйлаб, жой-жойига қўйилган. Унда келтирилган фанлар республика таълим тизимида муҳим аҳамият касб этади. “Матншунослик ва манбашунослик асослари”, “Араб тили”, “Форс тили”, “Эски ўзбек тили”, “Ўзбек мумтоз адабиёти”, “Араб ва форс бадиий матнларининг лингвистик таҳлили”, Тарихий лексикография”, “Араб ва форс мумтоз адабиёти”, “Навоийшунослик” фанлари шулар жумласидандир.

Мутахассислик фанлари, уларни ўқитища бакалаврлар олдига қўйиладиган талаблар ҳар томонлама пухта ва аниқ шаклда ёритиб берилган.

Тошкент давлат Шарқшунослик институти томонидан тузилган 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари давлат таълим стандартига мос бўлиб, ҳозирги замон талабларига тўла жавоб беради. Уни тасдиқлаш ва таълим жараёнида қўллаш мумкин.

**3. Исломов, Ўзбекистон Халқаро Ислом Академияси
илмий ишлар ва инновациялар бўйича проректори,
филология фанлари доктори, профессор**

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус касб-хунар таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашининг “Ижтимоий ва гуманитар фанлар” Ўқув-услубий бирлашмаси мажлисининг

БАЁННОМАСИ

“15” 08 2018 йил

Тошкент шахри

Катнашдилар: Бирлашма ранси – А.М. Маннонов

Аъзолари: Ўқув-услубий бирлашма котиби: С.М. Умарова;
ўқув-услубий бирлашма аъзолари ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисадиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонипинг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини мухокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма ранси **А.М.Маннонов**:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисадиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-хх-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида институтда тузилган ишчи гурӯҳ профессор-ўқитувчилари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни Классификатори”га мувофиқ 10 та бакалавриат таълим йўналишлари ҳамда 11 та магистратура мутахассисларни бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ахборот берди, уни мухокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ҳақида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: ТДШИ Ўқув ишлари бўйича проректор **Н.Абдуллаев**:

Институтдаги барча кафедралар мутахассислари ва турдош олий таълим муассасаларидан мутахассис профессор-ўқитувчиларни жалб қилган ҳолда, чет элдаги мос таълим йўналишлари ва мутахассисларни бўйича таълим олиб бориладиган ОТМлар таълим тизимини изчил ўрганиш натижасида ҳамда белгиланган директив хужжатларга асосланиб, юкорида келтирилган таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисларни бўйича малака талаблари ва ўқув режалари лойиҳаси қайта ишлаб чиқилди.

Ушбу Малака талаблари ва ўқув режалари олий таълимга қўйилган талабларни ўзида тўлигича акс эттиради ва меъёр талабларига тўлиқ жавоб беради, олий таълим йўналишлари ва мутахассисларни классификаторига мос равишда республикамизда олиб борилаётган ислоҳотлардан келиб чиқиб, ҳалқ хўжалигида замонавий инновацион технологиялар бўйича чукур билим ҳамда амалий кўнукмаларни бажаришга мўлжалланган. Малака талаблари республикадаги асосий кадрлар буюртмачи ва истеъмолчиси бўлган вазирлик, идора, корхона ва ташкилотлар ҳамда Ўзбекистон Республикаси Фанлар Академиясининг тармоқ институтлари, турдош олий таълим муассасалари билан келишилган.

Юкоридагиларни инобатга олиб, куйидаги такомиллаштирилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман:

Таълим йўналишлари:

- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (шарқ тиллари бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мумтоз тиллар бўйича);
- 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (хитой филологияси);
- 5120200 – Таржима назарияси ва амалиёти (шарқ тиллари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Шарқ мамлакатлари ва минтақалари бўйича);
- 5120300 – Тарих (Марказий Осиё мамлакатлари бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (минтақалар бўйича);
- 5120700 – Жаҳон сиёсати (Хитой Халқ Республикаси);
- 5120800 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича).

Магистратура мутахассисликлари:

- 5A120101 – Адабиётшунослик (шарқ тиллари ва тадқиқот йўналишлари бўйича);
- 5A120102 – Лингвистика (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120103 – Мумтоз филология (турлари бўйича);
- 5A120104 – Матншунослик ва адабий манбашунослик;
- 5A120201 – Қиёсий тилшунослик, лингвистик таржимашунослик (шарқ тиллари бўйича);
- 5A120302 – Тарих (йўналишлар ва мамлакатлар бўйича);
- 5A120304 – Тарихшунослик, манбашунослик ва тарихий тадқиқот усуслари (мамлакатлар бўйича);
- 5A120701 – Халқаро муносабатлар ва ташқи сиёсат;
- 5A120801 – Шарқ фалсафаси ва маданияти;
- 5A231000 – Хорижий мамлакатлар иқтисодиёти ва мамлакатшунослик (мамлакатлар ва минтақалар бўйича);
- 5A231101 – Ташқи иқтисодий фаолият (тармоқлар ва фаолият турлари бўйича).

Уларга ишлаб чиқариш ва ИТИларининг мутахассислари, кадрлар буюрмачилари ва истеъмолчилари, турдош ОТМлари билан келишув баённомаси олинган. Сизлардан тайёрланган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланганлиги, уларда хорижий тажрибалар ҳамда гуманитар соҳадаги ислоҳатлар инобатга олинганлигини таъкидладилар. ушбу таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

Бирлашма аъзоларидаи: ф.ф.д., профессор Қ.Содиков, т.ф.д., профессор М.Исхоков, PhD Д.Сайфуллаев, и.ф.д., профессор Т.Расуловлар ҳам сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режаларини замонавий талаблар асосида тайёрланганлиги, уларда хорижий тажрибалар ҳамда гуманитар соҳадаги ислоҳатлар инобатга олинганлигини таъкидладилар. ушбу таълим йўналишлари Малака талаблари ва ўкув режаларини тасдиқлаш учун тавсия этдилар.

А.Маннонов - бирлашма раиси, профессор. Институтимиз профессор-ўқитувчилари томонидан ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари олий таълим талаблари асосида тайёрланган, уларда Республикамизда гуманитар соҳада рўй берәтган иқтисодий ислоҳатлар ҳамда ҳалқаро тажрибалар тўлиғича ўз аксини топган, деб ўйлайман. Шунинг учун муҳокамага қўйилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликларининг Малака талаблари ва ўкув режаларини маъқуллаш ва тасдиқлаш учун тавсия этишларингизни сўрайман.

Йигилиш аъзоларининг билдирган фикр ва мулоҳазаларини эътиборга олиб “Ижтимоий ва гуманитар фанлар” ўкув-услубий бирлашмаси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Тошкент давлат шарқшунослик институти профессор-ўқитувчилари томонидан кадрлар истемолчилари талаблари ва хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари бўйича Малака талаблари ва ўкув режалари маъқуллансан.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган 10 та таълим йўналишлари ва 11 та магистратура мутахассисликлари Малака талаблари ва ўкув режалари Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига ташкил қилинган ишчи гурӯҳ вакиллари томонидан экспертизадан ўтказиш ҳамда ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимими Ривожлантириш марказига топширилсан.

“Ижтимоий ва гуманитар фанлар”

Ўкув-услубий бирлашмаси раиси, ф.ф.д., профессор

Бирлашма котиби:

А.МАННОНОВ

С.УМАРОВА

**5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича
Малака талабининг ишлаб чиқилишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5120100 – *Филология ва тилларни ўқиттиши (мумтоз тиллар бўйича)* бакалавриат таълим йўналишини маалақа талабини ишлаб чиқишида куйидаги меъёрий-хукукий хужожатларга асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иктисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган кабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларida таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириги;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазириининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самараали тайёргарлик қўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли бўйруғи.

Малака талабини ишлаб чиқишида бакалавриат таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилик томонидан кўрсатилган малака талаблари хисобга олинган.

Олдинги бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми билан қиёслаганда янги малака талаби бўйича бакалавриатда “Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар” ва “Математик ва таббий-илмий фанлар” блоқлари бирлаштирилиб, номи «Гуманитар ва таббий-илмий фанлар”га ўзгарилилди ва умумий юклама ҳажми 15-20 %дан 20-30%гача оширилди. “Умумқасбий фанлар” блокининг ҳажми 45-50 %дан 30-50 %гача, “Ихтисослик фанлари” блокнинг ҳажми 10-15%дан 20-35 %гача кўпайди. Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 16 хафтадан 30 хафтага оширилди ва аудитория машгулотларининг хафталик юкламаси 32 соатдан 30 соатга кисқартирилди.

Ушбу малака талаб “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Президент, Вазирлар Маҳкамасининг карор-фармонларини мукаммал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустакиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг терап интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари хисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чукур билим, мустакил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўнижма шакланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро таъкиби, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иктисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни хисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг кобилиятлари ва эҳтиёжларига қўра таълимни табақалаштириш имкониятлари хисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-коидаларга мослигига эришилди.

Малака талабининг кулаги - унинг бажарилишини назорат килиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишида мухим аҳамият касб этди.

5120100 – *Филология ва тилларни ўқиттиши (мумтоз тиллар бўйича)* бакалавриат таълим йўналишига таъкибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илфор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишида мамлакат ижтимоий-иктисодий таракиётининг истикболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютиклари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иктисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчилигининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро ҳамалётдаги академик стандартлар билан уйгунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

Тошкент давлат шарқшунослик институти
ўкув ишлари бўйича проректори

Н.А. Абдуллаев

5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (мұмтоз тиллар бүйіч) бакалавриат таълим йұналиши ўқув жараёни жадвали ва ўқув режасининг 2017 йилда таасиқланған ўқув режаси билан қиёсий-солиширма жадвали

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ 2017 йилдаги ўқув режа бўйича

Назарий таълим А Аттестация М Малака земельной Д Давлат аттестациини Б Битирув маълумий чини Т Газтили

2018 йил үкүв режасы бүйнчы

Назарий ва амалий таъсир Аттестациялар Малакавий амалнёт Давлат аттестацияси Битириув малакавий иши химоясан билан ТАБАСИР

Тр	Ўқув файлари, блоклар ва фаолият турларининг номлари	2017 йилдаги ўқув режа бўйича			2018 йилдаги ўқув режа бўйича			Аудитория юкламаси фарки +/-	Изоҳ*		
		Юклама хажми, ва соат ва % да			Юклама хажми, ва соат ва % да						
		Умумий	%	Аудитория	Умумий	%	Аудитория				
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иктиносий файлар	1102	15,7	666	1662	25	932	+560	Блокнинг номланиши Гуманитар ва табиий илмий файлар деб ўзгартирилди		
1.01	Ўзбекистон тарихи	90		54	78		52	-12			
1.02	Миллӣ гоя. Ўзбекистонни ривоҷлантириш стратегияси	60		36	78		52	+18	Ўзбекистонни ривоҷлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти деб номланди		
1.03	Фуқаролик жамияти	90		54							
1.04	Динишунослик	60		36	64		36	+4			
1.05	Фалсафа	118		72	128		72	+10			
1.06	Иктиносига назарияси	60		36				-60	Ўқув режадан чиқарилди		
1.07	Ўзбек (рус) тили	150		90	184		102	+34			
1.08	Хорижий тил	356		216	880		488	+524			
1.09	Жисмоний маданият*	118		72	128		68	+10	номи Жисмоний тарбия ва спорт деб ўзгартирилди		
2.00	Математик ва табиий-илмий файлар	1094	15,6	646				-1094	1-блок билан бирланиди		
2.01	Тил таълимида ахборот-коммуникация технологиялари	184		108	122		68	-62			
2.02	Тиғашунослик	134		80	98		54	-36	2-блокка ўтказилди		

2.03	Адабиётшунослик	98		58	98		54		2-блокка ўтказилди
2.04	Нутк маданияти	62		36	62		34		3-блокка ўтказилди
2.05	Езув тарихи ва каллиграфия	90		54				-90	Ўкув режадан чикарилди
2.06	Илмий иш асослари (аннотация, рефератлари, интерпретация)	122		32	62		34	-60	3-блокка ўтказилди
2.07	Мамлакатшунослик	244		144				-244	Ўкув режадан чикарилди
2.08	Экология ва атроф-мухитни мухофаза килини	62		36				-62	Ўкув режадан чикарилди
2.09	Танлов фанлари	98		58				-98	Ўкув режадан чикарилди
3.00	Умумкасбий фанлар	3498	49,8	2066	3246	49	1798	-252	2-блок деб ўзгартрилди
3.01	Магнитшунослик ва манбашунослик асослари	122		72	124		68	+2	
3.02	Асосий шарқ тили	1004		592	2126		1180	+1122	
3.03	Иккинчи шарқ тили	880		520	122			-880	Ўкув режадан чикарилди
3.04	Эски ўзбек тили	318		188	440		244	+122	
3.05	Араб ва форс мұмтоз адабиети	244		144	246		136	+2	3-блокка ўтказилди
3.06	Ўзбек мұмтоз адабиети	256		152	256		142		
3.07	Ғарб тили	514		304				-514	1-блокка ўтказилди
3.08	Танлов фанлари	160		94	104		56	+56	
4.00	Іхтисослик фанлары	898	12,8	530	1144	17	640	+246	3-блок деб ўзгартрилди
4.01	Араб ва форс бадий матиларининг лингвистик таҳлили	74		44	72		40	-2	
4.02	Шарқ күләмзалиариниң ўқиши	172		102				-172	Ўкув режадан чикарилди
4.03	Тарихий лексикография	62		36	62		34		
4.04	Навоийшунослик	136		80	144		80	+8	
4.05	Тил ва адабиёт ўқитиши методикасы	122		72	124		68	+2	
4.06	Кәсбий педагогика ва психология	122		72				-122	Ўкув режадан чикарилди
4.07	Танлов фанлар	210		124	512		284	+302	
5.00	Қўнимчай фанлар	428	6,1	252	396		220	-32	
	ЖАМИ:	7020	100	4160	6588	100	3660	-756	
	Малакавий амалиётни ўтказиши 18 ҳафтадан 22 ҳафтага узайтирилди								
	Битирув малакавий иши	972			1188			+216	
	Аттестациялар	270			324			+54	
	ЖАМИ:	1026			972			-54	
	ҲАММАСИ:	2268			2484			+216	
		9288			9072			-216	

Изоҳ: 2018 йил ўқув режасида “Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва табиий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартрилди, фанлар сони 18 тадан 9 тага камайтирилди, умумий юклама ҳажми 31,3%дан 25%га камайтирилди.

“Умумкасбий фанлар” 3-блок 2-блок деб ўзгартрилди, ўқув юклама ҳажми 49,8%дан 49%гача камайтирилди.

“Ихтисослик фанлар” 4-блок 3-блок деб ўзгартрилди, ўқув юклама ҳажми 12,8% дан 17% гача оширилди.

Шу билан бирга бакалавриатда назарий таълим билан ишлаб чиқаришни боғлаш учун малакавий амалиёт муддатлари 18 ҳафтадан 22 ҳафтага оширилди, аудитория машғулотларининг ҳафталиқ юкламаси 32 соатдан 30 соатга кискартирилди.

Ўқув ишлар бўйича проректор

Н.Абдуллаев

5120100 – Филология ва тилларни ўқиттиши (мумтоз тиллар бўйича) таълим йўналиши бўйича бакалавриатура давлат таълим стандартининг халқаро миқёсдаги бошқа таълим стандартлари билан қиёсий таққослаш

Бакалавриатурда таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура) (ТошДШИ мисолида)	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миллатлар университети мисолида)	Корея Республикаси (Бакалавр)	Япония
1.	Бошланиши	11 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг	12 йиллик узлуксиз таълимдан сўнг
2.	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил	4 йил
3.	Таълим олувчилик сони	400-500 талаба	10000-15000 талаба	9465 талаба (ҳар бир институтга)	5000-6000
4.	Ўтиш жойлари	ОТМлар (институт, университетлар)	XXРнинг барча институт ва университетлари, шахсий таълим даргоҳлари.	Корея Республикаси институт ва университетлари, шахсий таълим даргоҳлари.	Барча Университетларнинг филология факультети, илмий-тадқиқот маркази ва унинг филиаллари, хориждаги турдош университетларнинг филология факультетлари ёки бўлимлари.
5.	Таълим берувчилик	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар, Филология ва шарқшунослик мутахассислиги бўйича фан номзодлари ва фан докторлари, бошқа гуманитар ва ижтимоий фанлар бўйича фан номзодлари ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.	Мутахассислик бўйича магистр даражасига эга бўлганлар ва фан докторлари.
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиши	Кўйидаги тартибда амалга оширилади: Ўкув бўлими – факультет декани – мутухассис чиқарувчи кафедра мудири – модератор (бевосита таълим берувчи профессор-ўқитувчи) – талаба.	Кўйидаги тартибда амалга оширилади: Факультет декани ва кафедра мудири ва таълим берувчи ўқитувчи томонидан.	Корея таълим вазирлиги	Япония таълим вазирлиги

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси	Хитой Халқ Республикаси (Сиан универсиитети, Пекин кам сонли миллатлар универсиитети мисолида)	Корея Республикаси (Бакалавр)	Япония
1.	Назарий таълим	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	Асосан маъруза ва амалий машғулотлар кўринишида ўтказилади. ОТМга тегишли филология факультетлари базасида ва кисман амалиёт ўтиладиган муассасаларда	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.	Асосий қисми маъруза ва семинар машғулотлари кўринишида асосий база - олий таълим муассасаларида ўтказилади.
2.	Амалий таълим	Ўкув дастурида кўрсатилган ротациялар кўринишида ОТМ, умумий ўрта таълим, ўрта қасб-хунар таълими, турдош ОТМлар, академик лицей ва ўрта таълим мактабларида, тил марказларида, мавзулар бўйича кўлёзмалар фондида, адабиёт музейида амалга оширилади.	Ўкув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.	Ўкув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.	Ўкув дастурида кўрсатилган мавзулар бўйича Олий таълим даргоҳида, тил академиясида, кутубхоналарда амалга оширилади.
3.	Илмий-тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини асосан ОТМдаги кафедраларда, кутубхоналарда, илмий тадқиқот институтларида, кўлёзмалар фондида кафедра белгилаган профессор-ўқитувчи илмий раҳбарлигида амалга оширади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий аңжуманларда иштирок этиш ва маъруза қилиш билан шуғулланадилар.	Бакалавриатурада талаба танлаган мавзуси бўйича диссертация ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади.	Талаба танлаган мавзуси бўйича илмий ишини илмий раҳбар назорати остида амалга оширади. Мавзу ўқиш жараёнида талаба томонидан танланади.
4.	Мустақил таълим	Ўкув режада белгиланган соат асосида муайян кунларда танланган мавзуни	Илмий мавзулари юзасидан мустақил иш	Мавзуга оид презентация ва тақдимотлар ва	Мавзуга оид презентация ва тақдимотлар ва гурухларда

		мустақил равища тайёрлаб йўриқномада бергиланган (реферат, эссе, слайд-тақдимот, маъruzа, курс иши ва бошқа) шаклларда мавзу берган ўқитувчига топширади.	олиб борадилар ва тизимли равища мустақил ишлари натижаларини эссе ва тақдимотлар шаклида илмий раҳбар (маслаҳатчи)ларига тақдим этадилар.	гурухларда ишлаш. (1 ойлик муддат билан)	ишлаш. (1 ойлик муддат билан)
5.	Таълим жараённинг баҳолаш	Бакалаврларнинг назарий ва амалий кўникмалар, илмий-тадқиқот ишлари бўйича билимларини баҳолаш рейтинг тизими асосида жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари ёзма, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига HSK 6 даражали градация бўйича хитой тили бўйича билим—кўникмаларни баҳолаш тизими асосида топширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.	Ҳар бир фандан курс иши ёки оғзаки жавоб тарзида фан ўқитувчисига А, В, С баҳолаш тизими асосида топширилади. Якуний давлат имтиҳон ёзма иш шаклида амалга оширилади.

Бакалавриатурада таълим жараённинг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси	Муддати	Хитой Халқ Республикаси (Сиан университети, Пекин кам сонли миълатлар университети мисолида)	Муддати	Корея Республикаси (Бакалавр)	Муддат	Япония	Муддат
Умумкасбий фанлар							
Матншунослик ва манбашунослик асослари	1-2- семестр (122 соат)						
Асосий шарқ тили	1-8- семестр (2126 соат)						
Эски ўзбек тили	3-8- семестр (378 соат)						

Ўзбек мумтоз адабиёти	4-8- семестр (256 соат)						
Тилшунослик	1, 7-семестр (96 соат)	Тилшуносликка кириш	1- семестр	Тилшуносликка кириш	1- семестр	Тилшуносликка кириш	1- семестр
Адабиётшунослик	2, 8-семестр (96 соат)	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр	Адабиётшуносликка кириш	1- семестр

Ихтисослик фаналари

1. Араб ва форс бадиий матнларининг лингвистик таҳлили	7-8- семестр (72 соат)	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр	Таржима назарияси ва амалиёти	4-8 семестр
2. Тарихий лексикография	4- семестр (60 соат)						
3. Араб ва форс мумтоз адабиёти	3-4- семестр (242 соат)						
4. Навоийшунослик	7-8- семестр (144 соат)						
5. Тил ва адабиёт ўқитиши методикаси	6-7- семестр (122 соат)	-	-	-	-	-	-

Изоҳ: 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (тиллар бўйича) таълим йўналиши ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафакат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё, МДҲ давлатлари олий таълим тизимида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилиш ва мукаммалаштиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, 5120100 – Филология ва тилларни ўқитиши (тиллар бўйича) давлат таълим стандарти жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.